

Financiële ontzorging statushouders

**INFORMATIEDOCUMENT AANKONDIGING IN GEVAL VAN
VRIJWILLIGE TRANSPARANTIE VOORAF**

NAMENS GEMEENTE STICHTSE VECHT

Datum: 26 november 2025

Versie: 1.0

Inhoud

1.	Inleiding	2
1.1	Wat is financiële ontzorging van statushouders?	2
1.2	Wettelijk kader	2
1.3	Doel van dit document	2
2.	Waarom rechtstreekse gunning?	2
2.1	Juridische grondslag	2
2.2	Technische redenen: roodstandfaciliteit	2
2.3	Proportionaliteit	3
3.	Roodstandfaciliteit	3
3.1	Directe financiële overbrugging zonder gemeentelijke tussenkomst	3
3.2	Vergelijking met alternatieve aanbieders	3
3.3	Operationele en administratieve gevolgen voor gemeente	3
3.4	Belang voor de doelgroep	4
3.5	Conclusie	4
4.	Marktconsultatie en conclusie	4
4.1	Uitgevoerde marktconsultatie	4
4.2	Resultaten marktconsultatie	4
4.3	Analyse en conclusie	4
5.	Contractuur en evaluatie	5
5.1	Contractduur	5
5.2	Periodieke marktevaluatie	5
6.	Transparantie en publicatie	5
6.1	Vrijwillige transparantie	5
6.2	Publicatie en rechtsbescherming	5

1. Inleiding

1.1 Wat is financiële ontzorging van statushouders?

Zodra asielmigranten een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd ontvangen en daarmee statushouder worden, mogen zij zich vestigen in een Nederlandse gemeente. Vanaf dit moment start de inburgering. Bij aankomst in de gemeente worden statushouders geconfronteerd met een veelheid aan nieuwe systemen, regels en verplichtingen. Zij moeten direct vaste lasten betalen (huur, energie, zorgverzekering, water), terwijl de uitkering en toeslagen vaak nog niet direct beschikbaar zijn.

De ervaring leert dat een gebrek aan adequate ondersteuning in deze initiële fase kan leiden tot stress, betalingsachterstanden en problematische schulden. Dit belemmert niet alleen de financiële gezondheid van de statushouder, maar ook het succes van het gehele inburgeringstraject.

Financiële ontzorging betekent dat statushouders zich geen zorgen hoeven te maken over hun financiën in de eerste cruciale periode. Dit creëert rust en stabiliteit, waardoor zij zich kunnen richten op andere belangrijke zaken zoals het leren van de taal, het vinden van werk en het opbouwen van een sociaal leven.

1.2 Wettelijk kader

Artikel 56a Participatiewet

Gemeenten zijn op grond van artikel 56a van de Participatiewet verplicht inburgeraars financieel te ontzorgen. Het uitgangspunt van het ontzorgen is dat statushouders zich geen zorgen hoeven te maken over hun financiën.

Wet inburgering 2021

Volgens de Wet inburgering 2021 ligt de regie van de inburgering bij de gemeente. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om statushouders te ondersteunen bij hun inburgering, waaronder de financiële ontzorging.

1.3 Doel van dit document

De gemeente Stichtse Vecht is voornemens de dienstverlening voor het financieel ontzorgen van statushouders rechtstreeks te gunnen aan Kredietbank Nederland, zonder voorafgaande Europese aanbestedingsprocedure.

Dit informatiedocument legt uit:

- Waarom de gemeente kiest voor een rechtstreekse gunning
- Welke juridische grondslag hiervoor bestaat
- Welke marktverkenning heeft plaatsgevonden
- Waarom Kredietbank Nederland de enige geschikte partij is

De publicatie van dit document dient ter waarborging van transparantie richting de markt en andere belanghebbenden.

2. Waarom rechtstreekse gunning?

2.1 Juridische grondslag

De gemeente Stichtse Vecht baseert de rechtstreekse gunning op artikel 2.32 lid 2 sub b van de Aanbestedingswet 2012. Dit artikel bepaalt dat een aanbestedende dienst een opdracht rechtstreeks mag gunnen indien:

"de werken, leveringen of diensten slechts door een bepaalde ondernemer kunnen worden verricht of geleverd om een van de volgende redenen:

- *het doel van de aanbesteding is de totstandbrenging of aankoop van een uniek kunstwerk of een unieke kunstzinnige uitvoering,*
- *er is geen concurrentie om technische redenen, of*
- *de bescherming van uitsluitende rechten, waaronder intellectuele-eigendomsrechten."*

In dit geval is sprake van technische redenen waardoor slechts één ondernemer de opdracht kan uitvoeren.

2.2 Technische redenen: roodstandfaciliteit

Uit de door de gemeente uitgevoerde marktconsultatie blijkt dat Kredietbank Nederland de enige aanbieder is die beschikt over een volledig operationeel intern rekeningstelsel met een geïntegreerde roodstandfaciliteit. Deze unieke technische functionaliteit is essentieel voor kwalitatief hoogwaardige financiële ontzorging van statushouders (zie hoofdstuk 3).

Andere aanbieders die hebben gereageerd op de marktconsultatie beschikken niet over deze functionaliteit, of geven aan dat deze nog in ontwikkeling is en op dit moment niet operationeel. Dit betekent dat er op dit moment geen reële concurrentie bestaat voor de opdracht zoals de gemeente deze heeft gespecificeerd

2.3 Proportionaliteit

Een volledige Europese aanbestedingsprocedure zou in dit geval onevenredig zijn om de volgende redenen:

- De marktconsultatie toont aan dat slechts drie partijen actief zijn op het gebied van budgetbeheer voor statushouders in Nederland. Van deze drie partijen beschikt er slechts één over de essentiële functionaliteit.
- De geschatte waarde van de opdracht ligt onder de Europese aanbestedingsdrempel voor diensten. Hoewel de gemeente niet verplicht is een Europese aanbesteding uit te schrijven, heeft zij toch gekozen voor een marktverkenning om zorgvuldig te handelen.
- Het uitschrijven van een volledige Europese of Meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure zou aanzienlijke tijd en middelen kosten (zowel voor de gemeente als voor potentiële inschrijvers), terwijl uit de marktconsultatie al blijkt dat er slechts één partij is die aan de essentiële eis kan voldoen. Dit zou leiden tot een disproportionele inspanning zonder meerwaarde voor de kwaliteit van de dienstverlening.
- Financiële ontzorging start zodra een statushouder in de gemeente gehuisvest wordt. Een langdurige aanbestedingsprocedure zou betekenen dat statushouders die in deze periode aankomen niet optimaal kunnen worden ondersteund, met alle risico's van dien.

De gemeente concludeert daarom dat een rechtstreekse gunning in dit geval de meest passende, proportionele en efficiënte inkoopmethode is.

3. Roodstandfaciliteit

3.1 Directe financiële overbrugging zonder gemeentelijke tussenkomst

Uit de marktconsultatie blijkt dat Kredietbank Nederland als enige partij beschikt over een volledig intern rekeningstelsel met een geïntegreerde roodstandfaciliteit. Deze unieke combinatie is essentieel voor de doelgroep van statushouders.

Kredietbank Nederland kan tijdelijke financiële tekorten direct overbruggen wanneer toeslagen en/of uitkeringen op zich laten wachten, terwijl vaste lasten (huur, energie, zorgverzekering) wel direct betaald moeten worden. Deze roodstand wordt automatisch gecorrigeerd zodra de verwachte inkomsten binnenkomen. Voor de inwoner zijn hieraan geen kosten verbonden. Dit biedt onmiddellijke financiële zekerheid en voorkomt het ontstaan van betalingsachterstanden in de cruciale eerste periode.

3.2 Vergelijking met alternatieve aanbieders

Andere aanbieders die hebben gereageerd op de marktconsultatie hanteren een methodiek waarbij zij geen voorschotten uit eigen middelen verstrekken en geen faciliteiten bieden om tijdelijke financiële tekorten te overbruggen.

Zij geven aan in dergelijke situaties:

- Te wachten op gelden vanuit de gemeente, of
- Afstemming te zoeken met de gemeente voor het realiseren van een voorschot op de bijstandsuitkering

Een van de aanbieders gaf aan momenteel bezig te zijn met de invoering van een vergelijkbaar stelsel, maar bevestigde dat dit op dit moment nog niet operationeel is.

3.3 Operationele en administratieve gevolgen voor gemeente

Indien gekozen wordt voor een partij zonder een dergelijke roodstandfaciliteit, moet de gemeente Stichtse Vecht bij elke statushouder:

1. Een voorschot op de uitkering verstrekken (doorgaans 90% van de norm)
2. Dit voorschot administratief verwerken en registreren
3. Het voorschot verrekenen, naar verwachting met het vakantiegeld
4. Extra controle- en verrekening processen inrichten
5. Risico lopen op fouten in de verrekening
6. Langere wachttijden voor statushouders accepteren, wat de initiële financiële stabiliteit onder druk zet

Dit leidt tot:

- Aanzienlijke extra administratieve lasten voor de afdeling Inkomens/Participatie, waarbij elke individuele casus een aparte actie en afstemming vereist
- Verhoogd risico op fouten in de uitvoering van de financiële ontzorging
- Langere doorlooptijden voordat statushouders financieel stabiel zijn, wat contraproductief is voor de inburgering
- Minder rust en zekerheid voor de kwetsbare doelgroep, wat stress en financiële problematiek kan veroorzaken
- Mogelijk betalingsachterstanden bij verhuurders en nutsbedrijven, met alle gevolgen van dien

3.4 Belang voor de doelgroep

Statushouders bevinden zich in een zeer kwetsbare positie bij aankomst in de gemeente. Zij worden geconfronteerd met een veelheid aan nieuwe systemen, regels en verplichtingen.

De visie van gemeente Stichtse Vecht is om statushouders volledig en proactief financieel te ontzorgen in de eerste cruciale periode, zodat zij zich kunnen richten op inburgering, taalverwerving en arbeidsparticipatie.

Het roodstandstelsel van Kredietbank Nederland realiseert deze visie optimaal door:

- Directe zekerheid dat vaste lasten altijd tijdig worden betaald, ongeacht de aanlevering van uitkeringen of toeslagen
- Voorkoming van betalingsachterstanden vanaf dag één
- Minimale gemeentelijke tussenkomst bij elke individuele casus, waardoor de gemeente zich kan richten op haar kerntaken
- Rust en stabiliteit voor de statushouder, essentieel voor een succesvol inburgeringstraject
- Voorkoming van stress en financiële problematiek die het inburgeringsproces kunnen belemmeren

3.5 Conclusie

De roodstandfaciliteit, zoals geboden door Kredietbank Nederland, is daarom geen 'nice to have', maar een essentiële voorwaarde voor kwalitatief hoogwaardige, efficiënte en proactieve financiële ontzorging van deze specifieke doelgroep. Het alternatief, namelijk het verstrekken en verrekenen van voorschotten door de gemeente, is operationeel en administratief niet wenselijk en ondoelmatig, en staat haaks op de beoogde 'financiële ontzorging'.

4. Marktconsultatie en conclusie

4.1 Uitgevoerde marktconsultatie

In de periode augustus-september 2025 heeft de gemeente Stichtse Vecht een open marktconsultatie uitgevoerd via TenderNed. Het doel van deze consultatie was om inzicht te krijgen in de in de markt aanwezige expertise, oplossingen en capaciteit voor het financieel ontzorgen van statushouders.

In het marktconsultatiedocument heeft de gemeente expliciet aangegeven dat een essentieel onderdeel van de dienstverlening is:

- Een eigen, intern beheerd bank- of rekeningstelsel
- Een overbruggingsfaciliteit (roodstand) om de periode tussen de start van de vaste lasten en de ontvangst van de eerste uitkering en/of toeslagen naadloos te overbruggen

4.2 Resultaten marktconsultatie

Op de marktconsultatie hebben drie partijen gereageerd. De analyse van hun antwoorden leidt tot de volgende conclusie:

- Eén aanbieder (Kredietbank Nederland) beschikt over een volledig operationeel intern rekeningstelsel met een geïntegreerde roodstandfaciliteit.
- Twee andere aanbieders beschikken op dit moment niet over deze functionaliteit. Een van hen gaf aan dat een dergelijk stelsel in ontwikkeling is, maar nog niet operationeel is. De andere aanbieder gaf aan afhankelijk te zijn van de gemeente voor het overbruggen van financiële tekorten.

4.3 Analyse en conclusie

Uit de marktconsultatie blijkt dat:

- Slechts één partij (Kredietbank Nederland) beschikt over de essentiële functionaliteit die de gemeente noodzakelijk acht voor kwalitatief hoogwaardige financiële ontzorging.
- De andere marktpartijen kunnen deze functionaliteit op dit moment niet bieden.
- Zonder de roodstandfaciliteit moet de gemeente zelf voorschotten verstrekken en verrekenen, wat leidt tot onevenredige administratieve lasten en minder effectieve ontzorging.

De gemeente concludeert daarom dat rechtstreekse gunning aan Kredietbank Nederland de enige passende inkoopmethode is. Er is geen reële concurrentie mogelijk omdat slechts één partij beschikt over de essentiële

technische functionaliteit die noodzakelijk is voor de uitvoering van de opdracht zoals de gemeente deze heeft gespecificeerd.

Een Europese aanbestedingsprocedure zou in dit geval niet leiden tot een ander resultaat, maar wel tot onevenredige administratieve lasten en vertraging in de dienstverlening aan een kwetsbare doelgroep.

5. Contractuur en evaluatie

5.1 Contractduur

De overeenkomst met Kredietbank Nederland wordt aangegaan voor een periode van 2 jaar, met de mogelijkheid tot verlenging met 2 jaar.

5.2 Periodieke marktevaluatie

De gemeente Stichtse Vecht erkent dat de markt voor financiële dienstverlening in ontwikkeling is. De reden voor deze rechtstreekse gunning - het ontbreken van een roodstandfaciliteit bij andere aanbieders - is gebaseerd op de huidige marktsituatie zoals blijkt uit de marktconsultatie van 2025.

Daarom zal de gemeente bij elke eventuele verlenging van de overeenkomst opnieuw evalueren of:

- Andere aanbieders inmiddels beschikken over een vergelijkbare roodstandfaciliteit
- De markt zich zodanig heeft ontwikkeld dat een andere aanbestedingsprocedure passend en proportioneel is
- Kredietbank Nederland nog steeds de meest geschikte partij is voor deze dienstverlening

6. Transparantie en publicatie

6.1 Vrijwillige transparantie

Hoewel de geschatte waarde van deze opdracht onder de Europese aanbestedingsdrempel ligt en de gemeente daarom niet verplicht is een Europese aanbestedingsprocedure te volgen, heeft de gemeente Stichtse Vecht gekozen voor maximale transparantie door:

- Het uitvoeren van een open marktconsultatie via TenderNed
- Het publiceren van dit informatiedocument op TenderNed
- Het openbaar maken van de overwegingen die hebben geleid tot de rechtstreekse gunning

6.2 Publicatie en rechtsbescherming

De gemeente publiceert dit voornemen tot rechtstreekse gunning op TenderNed om de markt op vrijwillige basis te informeren en maximale transparantie te betrachten.

Omdat de geraamde waarde van de opdracht onder de Europese drempelwaarde voor diensten ligt, is de gemeente niet gehouden aan de specifieke procedurevoorschriften van de Aanbestedingswet 2012 die gelden voor Europese aanbestedingen. Dit betekent dat er geen wettelijke verplichting is tot het hanteren van een formele opschortende termijn (een zogenoemde 'standstill-periode').

Belanghebbenden die menen dat deze voorgenomen gunning onrechtmatig is, dienen dit binnen 20 kalenderdagen na de publicatiedatum van dit document kenbaar te maken door middel van een kort geding bij de bevoegde voorzieningenrechter.

Indien binnen deze termijn geen kort geding aanhangig wordt gemaakt, beschouwt de gemeente de gunning als onherroepelijk en zal zij overgaan tot het sluiten van de definitieve overeenkomst met Kredietbank Nederland.